

Fakulta architektury ČVUT v Praze
Ústav navrhování III
Oponentní posudek diplomové práce letní semestr 2018-2019

Tereza Konášová

Téma diplomové práce
Konverze areálu bývalé papírny ve Vraném nad Vltavou

_ zadání

Cílem diplomové práce je navrhnout urbanistické řešení a adekvátní funkční využití areálu bývalé papírny ve Vraném nad Vltavou.

_ stavební program

Vytvoření urbanistického konceptu areálu, specifikace jednotlivých veřejných prostranství a funkční využití jednotlivých budov.

Zadání je poměrně široké, diplomantka si po dohodě se školitelem zadání dále rozšířila na detailní řešení nově navrženého bydlení pro seniory. Ve finále se jedná o **urbanistické řešení a studii využití areálu bývalých papíren spojenou s architektonickým návrhem domu seniorů.**

Diplomní práce je členěna do několika logických celků - fází a částí projektu:

Úvodní textová zpráva

Analytická část

- zahrnující rozbor problematiky industriálních staveb včetně příkladů konverzí, SWAT analýzu obce a areálu, fotodokumentaci, historické mapování, územní plán, širší vztahy dopravních vazeb, občanské vybavení obce, problematiku záplav, historii papíren, rozbor dotazníku s podněty občanů

Koncept

- zahrnující stavební program, návrh napojení na „industriální stezku“, návrh staveb ke konverzi, ke zbourání a staveb nových, návrh funkčního využití (budov i prostranství) a koncepci dopravy

Návrh urbanismu areálu

- zahrnující masterplan areálu - situaci s půdorysem přízemí všech budov, perspektivní vizualizace hlavních prostranství

Návrh seniorského bydlení

- zahrnující textovou část, koncepční schémata, půdorysy, řezy, pohledy, vizualizaci exteriéru a interiéru

Seznam podkladů a zdrojů

Z diplomní práce je patrné, že se zadání v průběhu zpracování projektu upřesňovalo či prohlubovalo, což vedlo k nutnosti řešit několik paralelních úkolů (v různých měřítkách) najednou a složitěji hledat výsledný tvar.

Analýza, širší vztahy

Areál bývalých papíren se nachází mezi historickým jádrem obce Vrané nad Vltavou (jehož je součástí) a Vltavským břehem. Analýza je zaměřena (kromě obecného úvodu k problematice konverzí industriálních staveb) na současný stav a historický vývoj areálu, dopravní dostupnost na úrovni širších vztahů, funkční vztahy a vazby v obci a deficity občanské vybavenosti. Hlavním výstupem analýzy je upřesnění stavebního programu (v kapitole Koncept), který obsahuje jak deficitní funkce pro samotnou obec (multifunkční sál, ateliéry pro zájmové kroužky, sportoviště, atd.), tak funkce s širší atraktivitou (expozice papírnictví, domov pro seniory). Je znát, že se autorka problematikou důkladně zabývala a tvorba stavebního programu byla jednou z podstatných náplní analytické fáze projektu.

V analýze poněkud postrádám rozbor prostorového vztahu řeka - areál - centrum obce (či obecně prostorových vztahů v bezprostředním okolí areálu). Z doložených historických map je patrné, že papírny vznikly na místě bývalého mlýna, který tvořil nedílnou součást původního sídelního jádra

(snad návisi), které bylo následnou výstavbou značně poznamenáno. Tedy očekával bych určitou ambici tento stav napravit či vylepšit.

Koncept a urbanismus areálu

Cílem je vznik životného organismu - stavebního komplexu spojujícího staré s novým, intimní s veřejným, lokální s regionálním, mládí se stářím. Diplomantka navrhuje k odstranění dožilou či nekvalitní zástavbu a umísťuje prvky nové, svou formou i pozicí vhodnější k naplnění vytknutého cíle. Urbanistickou koncepcí areálu buduje na základní křížové kompozici dvou ulic - "korza" a "pobytové ulice" a do takto vymezené struktury čtyř základních segmentů rozmísťuje jednotlivé funkce. Stávající budovy jsou využívány zejména dle svých prostorových charakteristik. Vzniká tak v severozápadní části areálu obytnější - klidnější zóna se vztahem k řece, v jihozápadní části převážně kulturně - společenská a ve východní části zóna sportovní. Střední "korzo" z jihu začíná hlavním prostranstvím s kavárnou a restaurací a ze severu končí molem s půjčovnou loděk a přívozem.

Z návrhu je patrná obava z prázdna či neaktivity. Každý čtvereční metr je vyplněný funkcí, drobnou stavbou či parkovacím místem. Z projektu číší radost z tvorby, snaha o maximální provázanost jednoho s druhým, o synergii funkcí (kadeřnictví pro veřejnost v domově seniorů s výhledem na ateliéry zájmových kroužků; taneční parket v parku; tržnice před víceúčelovou halou; pláž s občerstvením a plážovým volejbalem navázaná na vnitřní sportoviště). V areálu tak vzniká řada míst, která vzbuzují radost a potenciál.

Návrh však svou snahou o maximální naplnění a oživení vytváří i řadu míst problematických. Při hlavním společenském "korzu" je v severovýchodní části umístěn komplex rodinných domů (tzv. townhouse), který bych očekával spíše v klidnější části území. Podobně se revitalizovaný, čistě bytový dům v jihovýchodním segmentu ocitá v přímém kontaktu s veřejnými tenisovými kurty. Potenciálně klidový pobytový prostor před jižní fasádou bytového objektu (konverze původní haly) v jihozápadní části je využit pro lanové centrum. Tedy bych doporučoval větší střídmost ve stavebním programu a větší diverzitu prostorových charakterů - více "prázdných", architektonicky pojednaných i extenzivně neformalizovaných míst, která si svou náplň naleznou sama.

Také doprava v klidu by mohla být řešena kultivovaněji. Maximalizace funkcí v areálu vede pochopitelně i ke značným požadavkům na parkovací stání a ta vyplňují téměř každé zdánlivě volné prostranství. Očekával bych v této souvislosti (ale i obecně) koncepčnější práci se zelení (zejména se solitéry, boskety, stromořadími) - např. promyšlenější doplňování stromořadí mezi parkovací stání, jejich vizuální oddělování od oklčí, apod.

Výtku mám opět k již zmiňované absenci prostorových vazeb na bezprostřední okolí areálu (dokomponování veřejných prostranství obce, volumetrické vazby, navazující pěší prostupnost, atd.). Nemyslím si, že se jimi autorka nezabývala, jen nejsou z návrhu patrné (kromě v dopravním schématu zobrazených vstupů a vjezdů). V základních bodech či rysech by mě také zajímala zamýšlená koncepce architektonické práce s konvertovanými stavbami (tedy základní stavební principy, barevnost, renovace otvorů a výplní, atd.). Z přiložených vizualizací je patrné, že autorka tuto konverzi vnímá citlivě a esteticky kultivovaně.

Celkově však mohu konstatovat, že areál je řešen komplexně, promyšleně a architektonicky (měřítkově, volumetricky) zručně.

Návrh seniorského bydlení

Přes název/téma diplomové práce se jedná o stěžejní část projektu. Objekt seniorského bydlení autorka s rozmyslem umísťuje do severozápadní části areálu, v kontaktu s "korzem", pobytovým parkem, řekou a dalším bydlením. V podstatě se jedná o soubor tří propojených objektů, který jižním směrem k "pobytové ulici" vytváří klidový pobytový prostor. Přízemí objektů je v logické návaznosti na okolní uliční prostranství určeno pro denní stacionář, služby přístupné veřejnosti a technické a provozní zázemí souboru. V dvou dalších nadzemních podlažích jsou umístěny společenské prostory a samotné pokoje. Dispoziční schéma objektu je přehledné a racionální. Dispozice nabízí intimitu i sdílení, výhledy na řeku ze společných teras, možnosti vytváření komunit v rámci sdílených obytných prostor. Drobnou výtku mám k poněkud krkolomnému řešení některých bezbariérových toalet a celkovému naddimenzování hygienických zařízení v přízemí objektu. Hmotové řešení a estetické ztvárnění souboru je suverénní, kultivované a zároveň měřítkově i materiálově přívětivé. Kompozice fasád odkazuje k archetypální jednoduchosti a materiál cituje strukturu fasády jediného dochovaného obytného objektu v areálu.

Hodnocení formy diplomové práce

Po formální stránce je práce rozsáhlá a graficky velmi zdařilá. Především bych vyzdvihnul situační a axonometrická schémata v kapitolách Analytická část a Koncept, vizualizace jednotlivých prostranství areálu (kapitola Návrh urbanismu areálu) a pohledy na fasády domu seniorů (kapitola Návrh seniorského bydlení). Graficky zdařilý je i masterplan v kapitole Návrh urbanismu areálu, nicméně pro lepší přehlednost chybí vyznačení jednotlivých funkcí. Rozložení funkcí lze vyčíst pouze ze schémat v kapitole Koncept, což není pro orientaci v diplomovém projektu příznivé. Poslední formální výtku mám ke struktuře textové části projektu. Ocenil bych průvodní, jasně strukturovanou textovou zprávu se stručnými odstavci ke každé části (fázi) projektu.

Celkové hodnocení a závěr

Obdivuji píli a odhodlání, které diplomantka prokázala, aby naplnila tak široké, mnohvrstvé a na mnoha úrovních složité zadání. Mé výtky či podněty jsou dílčí, určené k diskusi nad urbanistickou částí, která však netvoří těžiště diplomové práce. Hlavní - architektonická část projektu - je suverénní. Diplomantka předkládá práci, kterou prokazuje své znalosti a tvůrčí talent pro vstup do architektonické praxe.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ohodnotit klasifikačním stupněm dle ECTS: B, 80 - 89 bodů, velmi dobře

V Praze 7.6. 2019

Ing. arch. Šimon Vojtík, Ph.D., ČKA 03827
vojtik@archum.cz
+420 603 955 244

